

ASSIGNATURA: <i>Escatologia</i>
CODI: GSE05
CURS: B
NOMBRE CRÈDITS: 4
PROFESSOR: Dr. Joan Ordi

1. DESCRIPCIÓ GENÈRICA DE L'ASSIGNATURA

L'assignatura presentarà la concepció cristiana de l'existència sota el signe de l'esperança. La revelació bíblica dóna testimoni de la realització, en la història, del pla salvífic universal de Déu. La creació, la redempció, l'encarnació del Fill de Déu, el seu misteri pasqual, la parusia i la consumació de la història i del cosmos constitueixen realitats i categories nuclears d'aquest pla salvífic. Des d'aquesta òptica, l'escatologia culmina la protologia, és el desplegament de la cristologia i porta a consumació l'antropologia. L'assignatura aglutina, doncs, i sintetitza els tractats teològics fonamentals. El mot grec *éschaton* obre l'espai al llenguatge de la plenitud i a la reflexió teològica sobre el sentit definitiu de la vida. Déu mateix ha adreçat a la humanitat una paraula de promesa que il·lumina tot l'arc de l'existència i aclareix el sentit del cosmos. L'escatologia ens invita a acollir, amb l'esperança de la fe, l'Amor de Déu en Crist, que és més fort que tot allò que ens limita i deshumanitza.

2. TEMARI

L'assignatura consta de 9 sessions, en cada una de les quals es treballarà un tema, d'acord amb el programa següent:

- Tema 1: Delimitació de l'escatologia cristiana
- Tema 2: Trets de l'escatologia de l'Antic Testament
- Tema 3: L'*éschaton* revelat en el Nou Testament
- Tema 4: La resurrecció dels morts
- Tema 5: La parusia i el judici final
- Tema 6: La vida eterna
- Tema 7: La mort eterna
- Tema 8: El purgatori
- Tema 9: El problema de l'estat intermedi

3. METODOLOGIA

Cada sessió estarà dividida en dues parts: a la primera, el professor exposarà els continguts essencials del tema; a la segona, s'aclariran dubtes i es llegiran i comentaran entre tots textos bíblics referits al tema tractat.

Per la primera part de cada sessió, que és expositiva, es requereix bona capacitat d'anàlisi i de comprensió, domini de la tècnica de prendre apunts i facilitat per relacionar idees. Per la segona part, que és participativa, es demana una bona capacitat de síntesi i exposició de textos, disponibilitat a confrontar parers en grup i implicació personal.

4. AVALUACIÓ

L'assistència a classe és obligatòria i avaluable amb el 20% de la nota final, si no s'ha faltat a classe, de manera justificada, més de dues sessions. A part, l'alumnat s'ha d'implicar activament cada setmana i realitzarà un treball sobre un capítol pactat amb el professor, que tindrà el pes d'un 40% de la nota final. El 40% restant s'avaluarà amb un exercici escrit que es resoldrà a la segona hora de la darrera sessió.

5. BIBLIOGRAFIA

S'indiquen obres essencials de referència i obres de consulta.

a) Manuais i textos de referència

- J Alviar, Juan José, *Escatología*, Pamplona: Eunsa, 2004.
- J Benet XVI, *Salvats en esperança (Spe salvi)*, Barcelona: Claret, 2007.
- J Bianchi, Enzo, *El Apocalipsis*, Salamanca: Sígueme, 2008.
- J Blanco, Carlos, *El pensamiento de la apocalíptica judía*, Madrid: Trotta, 2013.
- J Boff, Leonardo, *Vida més enllà de la mort*, Barcelona: Claret, 2004.
- J Burdin, Leon, *Decir la muerte. Palabras para vivirla*, Barcelona: Claret, 2001.
- J Canobbio, Giacomo, *Sobre el alma*, Salamanca: Sígueme, 2010.
- J Gesché, Adolphe, *El destino*, Salamanca: Sígueme, 2007.
- J Gil i Ribas, Josep, *Escatologia cristiana*, Barcelona: Facultat de Teologia de Catalunya, 1994.
- J González de Cardedal, Olegario, *Madre y muerte*, Salamanca: Sígueme, 1993.
- J Illanes, José Luis, *Cristo, esperanza del mundo*, Madrid: Rialp, 2011.
- J Kasper, Walter – Augustin, George, *Creo en la vida eterna*, Maliaño: Sal Terrae, 2017.
- J Kehl, Medard, *Escatología*, Salamanca: Sígueme, 1992.
- J Moltmann, Jürgen, *Teología de la esperanza*, Salamanca: Sígueme, 2009.
- J Ordi Fernández, Joan, «Esperança humana, esperança cristiana», a: *Revista Catalana de Teologia XXXV/2* (2010) 485-506.
- J Pozo, Cándido, *Teología del más allá*, Madrid: BAC, 1999.
- J Peake, Anthony, *¿Somos inmortales?*, Barcelona: Kairós, 2009.
- J Rahner, Karl, *Sentido teológico de la muerte*, Barcelona: Herder, 2010.
- J Ratzinger, Joseph, *Escatología*, Barcelona: Herder, 2007.
- J Ruiz de la Peña, Juan Luis, *La pascua de la creación: escatología*, Madrid: BAC, 2000.
- J Santiago del Cura, Elena i altres, *Les darrerries. Fi de la vida i fi del món*, Barcelona: Cruïlla, 2006.
- J Sayés, José Antonio, *Escatología*, Madrid: Palabra, 2006.
- J Stock, Klemens, *La última palabra es de Dios*, Madrid: San Pablo, 2005.
- J Suárez, Federico, *Después de esta vida*, Madrid: Rialp, 2006.
- J Von Balthasar, Hans Urs, *Escatología en nuestro tiempo*, Madrid: Encuentro, 2008.

b) Obres de consulta

AA.DD., *Mysterium salutis*, vol. V: «La consumación escatológica».

AA.DD., *Sacramentum Mundi*, veu «Escatología», Barcelona: Herder, 1976, vol. II, cc. 653-663.

La Santa Sede, *Catecismo de la Iglesia Católica*, primera part, segona secció, tercer capítol:

«Creo en el Espíritu Santo». Se'l pot consultar electrònicament en castellà al web oficial:

http://www.vatican.va/archive/catechism_sp/index_sp.html